

Han gjorde Gøngehøvdingen verdensberømt i Danmark

Han hed egentlig Carl Brosbøll, men det var under kunstnernavnet Carit Etlar, han i to romaner gjorde Gøngehøvdingen Svend Poulsen verdensberømt i Danmark.

De to romaner, som udkom i 1853 og i 1855 under titlerne Gøngehøvdingen og

Dronningens Vagtmester gjorde Svend Poulsen til datidens drengheelt. Det blev han flere gange, når den spændende historie om den snarrådige soldat og frihedskæmper fra Gøngelandet blev genudgivet eller senere filmatiseret.

Under anden verdenskrig fik Gøngehøvdingen endnu

en renaissance. Historien om manden, der samlede almuen til kamp mod besættelsesmagten havde klare paralleller til datidens tyske besættelse.

Der er ingen tvivl om, at det er Carit Etlars skyld, at Gøngehøvdingen Svend Poulsen er mere kendt i

Danmark end på sin fødeegn, Gøngeland i Skåne, hvor man kender ham som en af mange snaphaner, men der står ikke den heltestatus omkring ham, som der gør i Danmark.

Carit Etlars romaner fortæller ikke den virkelige historie om Svend Poulsen.

Carit Etlar har sat brugt den viden, han havde om den historiske dragonkapitajn, og så har han ellers digtet en drabelig historie, hvor han har gjort flittigt brug af de mundtlige overleveringer og myter om folkehelten.

Og så har han sat det ind i en sammenhæng, hvor fantasien også har fået lov til at udfolde sig.

Carit Etlar levede fra 1816 til 1900. I sin barndom i Fredericia fik Etlar sans for naturen og det frie liv og blev fortrolig med fortællinger om tatere og andre udstødte. Som sekstenårig rejste han til København for at gå på Kunstakademiet.

Han deltog som frivillig i krigen 1848, stod til søs i nogle år for derefter at blive ansat på Det Kgl. Bibliotek (1853-85). Fortællingen *Smuglerens Søn* (1839) blev det første succesrige værk i Etlars store produktion. Hans historiske romaner blev uhyre populære, og romaner som *Gøngehøvdingen* og *Dronningens Vagtmester* om den folkelige modstand mod svenskerne under krigen 1657-60, har bevaret deres læserappel lige til vore dage.

